

yapılacak tasfiye
işlemlerinin usul ve esasları
gösterilmiş gerek iş
sahibince gerek yüklenici
tarafından işin tasfiyesi
iradesi ortaya konulduğunda
izlenecek yolun ne olduğu
hükme bağlanmıştır. O halde K
ve S işlerinin tasfiyesi
kararnamenin bu hükmü
doğrultusunda yapılmalıdır.
Bilirkişilerce bu yön bir
yana bırakılarak asıl ve
karşı dava konusunun ve
üstelik aynı konudaki
idarenin delil olarak sunduğu
İ Üniversitelerince
düzenlenen raporlar hiç

değerlendirilmeden, ayrıca varlığı bildirilen ceza davası sonucu araştırılmadan genel hükümlere göre irdelenmesi gerek tarafların iradesine ve gerekse bu konudaki 6019 sayılı kararname hükümlerine aykırı olmuştur. Yine sözleşmenin son bendinde ise “taahhüdün %30 keşif artışıyla bitmesi veya %70 daha düşük bedelle bitmesi ve tasfiye edilmesi halinde yüklenici idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez” hükmü bulunmaktadır. Az yukarıda açıklandığı üzere işi %30

keşif artışıyla yaptırmak veya %70 daha düşük bedelle tamamlattırmak yetkisi idareye aittir. Somut olayda davalı idare sözleşmedeki bu yetkisini kullanmış, işi %30 keşif artışıyla yaptırma kararından vazgeçmiştir. Hal böyle olunca yine bu hüküm uyarınca yüklenici idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez.

SÖZLEŞMENİN TASFİYESİ VE TAZMİNAT DAVASI

T.C.

YARGITAY

15. HUKUK DAİRESİ

16. 2003/3856

17. 2003/5147

18. 3.11.2003

- SÖZLEŞMENİN TASFİYESİ VE TAZMİNAT DAVASI (İş Sahibi İdare İle Yüklenici Arasında Yapılmış Sözleşmelerin Tasfiyesi ve Yüklenen Ek İşler Nedeniyle Tazminat Talebi)
- BİLİRKİŞİ RAPORU (Sözleşmenin Tasfiyesinde İzlenecek Usul ve Esaslar Kararnamede Gösterildiğinden Bilirkişilerin Kararname Doğrultusunda Rapor Hazırlamasının Gerekmesi)
- KÂR MAHRUMİYETİ TALEBİ (Sözleşmede Yükleniciye %30 Oranında İş Artışı Verilebileceği Kararlaştırıldığından Yüklenicinin Ek İşler Yönünden Kâr Mahrumiyeti Talebinde Bulunamaması)
- PROJE BEDELİ İSTEMİ (Yüklenicinin İsteminin Projenin Davalı İdarenin Malvarlığında Artışa Sebep Olup Olmamasına Göre Değerlendirilmesinin Gerekmesi)
- BİLİRKİŞİ KURULU (Hakikatin Daha Ziyade Tezahürü İçin Mahkemece Bilirkişi Kurulu Oluşturulması ve Kuruldan Ayrıntılı Rapor Alınmasının Gerekmesi)
- SEBEBSİZ ZENGİNLEŞME (Tasfiye Edilen Sözleşme Sonucu Proje Bedelinin İstenebilmesi İçin Projenin Davalı İdarenin Malvarlığında Değer Artışına Sebep Olmasının Gerekmesi)
- TEMİNAT MEKTUBU (Bunların Teminat Fonksiyonunu Devam Ettirdiği Sürece İadesinin İstenememesi)

1086/m. [284](#)

ÖZET : 6019 Sayılı Kararnamenin az yukarıda sözü edilen geçici 10.maddesinin 4.bendinde kararnameye göre yapılacak tasfiye işlemlerinin usul ve esasları gösterilmiş gerek iş sahibince gerek yüklenici tarafından işin tasfiyesi iradesi ortaya konulduğunda izlenecek yolun ne olduğu hükme bağlanmıştır. O halde K ve S işlerinin tasfiyesi kararnamenin bu hükmü doğrultusunda yapılmalıdır. Bilirkişilerce bu yön bir yana bırakılarak asıl ve karşı dava konusunun ve üstelik aynı konudaki idarenin delil olarak sunduğu İ Üniversitelerince düzenlenen raporlar hiç değerlendirilmeden, ayrıca varlığı

bildirilen ceza davası sonucu araştırılmadan genel hükümlere göre irdelenmesi gerek tarafların iradesine ve gerekse bu konudaki 6019 sayılı kararname hükümlerine aykırı olmuştur.

Yine sözleşmenin son bendinde ise “taahhüdün %30 keşif artışıyla bitmesi veya %70 daha düşük bedelle bitmesi ve tasfiye edilmesi halinde yüklenici idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez” hükmü bulunmaktadır. Az yukarıda açıklandığı üzere işi %30 keşif artışıyla yaptırmak veya %70 daha düşük bedelle tamamlattırmak yetkisi idareye aittir. Somut olayda davalı idare sözleşmedeki bu yetkisini kullanmış, işi %30 keşif artışıyla yaptırma kararından vazgeçmiştir. Hal böyle olunca yine bu hüküm uyarınca yüklenici idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez.

DAVA : Yukarıda tarih ve numarası yazılı hüküm taraf vekillerince temyiz edilmiş, davalı k.davacı vekili duruşma istemiş olmakla duruşma için tayin edilen günde davacı vekili ile davalı vekili geldiler. Temyiz dilekçelerinin süresi içinde verildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan taraflar avukatları dinlendikten sonra eksiklik nedeniyle mahalline iade edilen dosya ikmal edildikten sonra tekrar gelmekle dosyadaki kağıtlar okundu işin gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : 1-Yanlar arasındaki uyuşmazlık K İlçesi K deresi Yağmursuyu Kollektörü ve atık su kanalizasyon inşaatı ile S Ayamamadere ıslahı işine ait sözleşme uygulamalarından kaynaklanmıştır.

Sözleşme kapsamındaki işlerin devamı sırasında kamu sektörüne dahil idarelerin ihalesi yapılmış ve yapılacak işlerinde ihale usul ve şekillerine göre fiyat farkı hesabında uygulayacakları esaslarda değişiklik yapılmasına ilişkin 94/6019 sayılı kararnamenin yürürlüğe girdiği davacı ve karşı davalı yüklenicinin bu kararnamenin 10.maddesi uyarınca sözleşmenin tasfiyesi için davalı ve karşı davacı idareye başvurduğu, idarece de tasfiye işlemlerine başlandığı, ancak yüklenicinin tasfiye işlemlerinin sonucunu beklemeden 30.6.1995 tarihinde

eldeki davayı açtığı anlaşılmaktadır. Görülüyor ki yüklenici iradesini her iki sözleşmenin tasfiyesi doğrultusunda açıklamıştır. 0 yüzden ilişkinin tasfiye hükümlerine göre çözülmesi zorunludur.

6019 Sayılı Kararnamenin az yukarıda sözü edilen geçici 10.maddesinin 4.bendinde kararnameye göre yapılacak tasfiye işlemlerinin usul ve esasları gösterilmiş gerek iş sahibince gerek yüklenici tarafından işin tasfiyesi iradesi ortaya konulduğunda izlenecek yolun ne olduğu hükme bağlanmıştır. O halde K ve S işlerinin tasfiyesi kararnamenin bu hükmü doğrultusunda yapılmalıdır. Bilirkişilerce bu yön bir yana bırakılarak asıl ve karşı dava konusunun ve üstelik aynı konudaki idarenin delil olarak sunduğu İ Üniversitelerince düzenlenen raporlar hiç değerlendirilmeden, ayrıca varlığı bildirilen ceza davası sonucu araştırılmadan genel hükümlere göre irdelemesi gerek tarafların iradesine ve gerekse bu konudaki 6019 sayılı kararname hükümlerine aykırı olmuştur.

Diğer yandan asıl davada dava konusu yapılan bir bölüm istemler K işine ait 17.4.1990 ve S işine ait 10.8.1997 günlü sözleşmelerin dışında kalan yükleniciye her iki sözleşmenin 19.maddeleri uyarınca ilave iş olarak verilen işlerdir. Sözleşmelerin 19.maddeleri hükmüne göre bu işler yükleniciye işin %30'u kadar iş artışı olarak verilebileceği gibi, iş keşif bedelinin %70'ne kadar düşükle tamamlattırılabilir. Yine aynı sözleşmenin son bendinde ise "taahhüdün %30 keşif artışıyla bitmesi veya %70 daha düşük bedelle bitmesi ve tasfiye edilmesi halinde yüklenici idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez" hükmü bulunmaktadır. Az yukarıda açıklandığı üzere işi %30 keşif artışıyla yaptırmak veya %70 daha düşük bedelle tamamlattırmak yetkisi idareye aittir. Somut olayda davalı idare sözleşmedeki bu yetkisini kullanmış, işi %30 keşif artışıyla yaptırma kararından vazgeçmiştir. Hal böyle olunca yine bu hüküm uyarınca yüklenici idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez. 0 yüzden ek işler nedeniyle davacının kar mahrumiyeti talebi reddolunmalıdır. Bu

bağlamdaki yüklenicinin proje bedeli isteminin ise şayet proje davalı idarenin işine yarayacaksa ve bu şekilde mal varlığında değer yaratacaksa öncelikle bu hususun saptanarak ve bedeli yapıldığı yıl rayiçleriyle hesaplanarak hüküm altına alınması mümkündür. Davacının teminat mektuplarının da yukarıdaki araştırma ve incelemeler sonucunda teminat fonksiyonunu devam ettirdiği sürece iadesi istenemez. Bu konudaki araştırma ve inceleme de açıklanan biçimde yapılmadığından eksik araştırma ve incelemeye dayanan hükmün taraflar yararına bozulması gerekmiştir.

Bu durumda mahkemece yapılacak iş HUMK.nun 284.maddesince hakikatın daha ziyade tezahürü için yeni bir bilirkişi kurulu oluşturularak yukarıdan beri yapılan açıklamalar doğrultusunda bu kuruldan asıl ve karşı dava hakkında ayrıntılı gerekçeli iddia ve savunmayı karşılar kapsamında rapor almak, oluşacak sonuca uygun bir hükme varmak olmalıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda açıklanan nedenlerle taraflar yararına BOZULMASINA, 275 milyon TL duruşma vekillik ücretinin taraflardan karşılıklı olarak alınarak birbirlerine verilmesine, ödedikleri temyiz peşin harçlarının istekleri halinde temyiz eden taraflara geri verilmesine, 3.11.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.